

პრიორიტეტი 8. მოწყვლადი ჯგუფების უფლებების დაცვა, ძალადობაზე ეფექტიანი რეაგირება

ევროკომისიის რეკომენდაცია

სწრაფი ნაბიჯები გადადგას მოწყვლადი ჯგუფების უფლებების დაცვის გასაძლიერებლად, მათ შორის, ძალადობაში დამნაშავეების და წამქეზებლების პასუხისგებაში უფრო ეფექტურად მიცემის გზით.¹

„ქართული ოცნების“ გეგმა

პარლამენტის ადამიანის უფლებების დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტი, საქართველოს პროკურატურასთან და შინაგან საქმეთა სამინისტროსთან თანამშრომლობით, უზრუნველყოფს ინფორმაციის საჯაროობას ყველა შესაბამისი საქმის გამოძიების შესახებ.²

ევროკომისიის მოსაზრება ევროკავშირში გაწევრიანებასთან დაკავშირებით საქართველოს განაცხადზე

ევროკომისია ძირითადად დადებითად აფასებს დისკრიმინაციის, სიძულვილის ნიშნით ჩადენილი დანაშაულების წინააღმდეგ არსებულ ქართულ კანონმდებლობას, თუმცა პრობლემად მიაჩნია კანონმდებლობის ეფექტურად აღუსრულებლობა.³ მოსაზრებაში ყურადღება გამახვილებულია ჟურნალისტებსა და სამოქალაქო საზოგადოების აქტივისტების თვალთვალზე, მათი პირადი ცხოვრების ამსახველი კადრების გასაჯაროების შესახებ უშედეგო გამოძიებაზე, ლესბოსელი, გეი, ბისექსუალი, ტრანსგენდერი, ინტერსექსი ან ქვიარი (LGBTIQ) პირების უფლებების დაცვაზე საქართველოში და ამ საკითხზე საზოგადოების ცნობიერების ამაღლებაზე, განსაკუთრებით 2021 წლის ივლისის მოვლენების გათვალისწინებით.⁴

მმართველი პარტიის მიერ საკუთარი გეგმის შესრულება

ევროკომისიის მე-8 რეკომენდაციის შესრულების პროგრესის შესახებ ინფორმაციის მისაღებად, დემოკრატიის კვლევის ინსტიტუტმა საქართველოს პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტს საჯარო ინფორმაციის გაცემის თხოვნით მიმართა. ჩვენი კითხვა იყო - რომელი სისხლის სამართლის საქმეები შეირჩა ევროკომისიის მე-8 რეკომენდაციის და „ქართული ოცნების“ გეგმით გათვალისწინებული ღონისძიებების შესასრულებლად და რა კრიტერიუმით მოხდა მათი შერჩევა. პარლამენტის ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტმა გვიპასუხა: „ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტში მიმდინარეობს

¹ ec.europa.eu, *Opinion on the EU membership application by Georgia*, 17.06.2022 ხელმისაწვდომია: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_3800.

² civil.ge, *ქართულმა ოცნებამ ევროკომისიის რეკომენდაციების შესრულების გეგმა წარადგინა*, 01.07.2022 ხელმისაწვდომია: <https://civil.ge/ka/archives/499106>

³ ec.europa.eu, *Opinion on the EU membership application by Georgia. P.10*, 17.06.2022, ხელმისაწვდომია: https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/qanda_22_3800

⁴ იქვე.

აქტიური მუშაობა საპარლამენტო უმრავლესობის მიერ შემუშავებული გეგმის შესაბამისად. როგორც მოგეხსენებათ, ამ საკითხზე რომელიმე საგანგებო სამუშაო ფორმატის (თემატური მოკვლევა, სამუშაო ჯგუფი და სხვა) შექმნა გათვალისწინებული არ ყოფილა. აქვე გაცნობებთ, რომ უფრო კონკრეტული ინფორმაციის მოწოდება შესაძლებელი იქნება მას შემდეგ, რაც მუშაობა გაგრძელდება საჯარო ფორმატში, რაც მოსალოდნელია ახლო მომავალში.⁵

საჯაროდ ხელმისაწვდომ წყაროებში არ იძებნება ევროკომისიის მე-8 რეკომენდაციის შესრულების კუთხით ადამიანის უფლებათა დაცვისა და სამოქალაქო ინტეგრაციის კომიტეტის მიერ მუშაობის „საჯარო ფორმატში“ გაგრძელების შესახებ ინფორმაცია.

შესაბამისად, საანგარიშო პერიოდში, „ქართულ ოცნებას“ ევროკომისიის მე-8 რეკომენდაციასთან დაკავშირებით საკუთარი გეგმა არ შეუსრულებია.

მმართველმა პარტიამ ევროკომისიის მე-8 პრიორიტეტის შესრულების ფარგლებში მოაქცია ადამიანის უფლებათა დაცვის ეროვნული სტრატეგიის პროექტი 2022-2030 წლებისთვის,⁶ თუმცა რეკომენდაციების შესრულების გეგმაში, რომელიც „ქართულმა ოცნებამ“ თავდაპირველად წარმოადგინა, სტრატეგია ნახსენები არ ყოფილა. აღნიშნული დოკუმენტი დამტკიცებული უნდა ყოფილიყო ევროკომისიის რეკომენდაციების მიღებამდე ბევრად ადრე⁷.

პრიორიტეტის შესრულების ფარგლებში გაწეული საქმიანობის შესაბამისობა ევროკომისიის რეკომენდაციასთან

მიუხედავად იმისა, რომ ევროკომისიის მე-8 რეკომენდაცია არაორაზროვნად უთითებს მოწყვლადი ჯგუფების წინააღმდეგ დაგეგმილი ძალადობის ორგანიზატორების იდენტიფიცირებისა და პასუხისგებაში მიცემის აუცილებლობაზე, „ქართული ოცნების“ გეგმა მხოლოდ „ყველა შესაბამისი საქმის გამოძიების შესახებ“ ინფორმაციის საჯაროობის ვალდებულებით შემოიფარგლა.

2022 წლის 7 სექტემბერს საქართველოსა და ევროკავშირს შორის გამართული ასოციირების საბჭოს მე-7 სხდომის შემდეგ გაკეთებულ განცხადებაში ევროკავშირი მიესალმა 2022 წელს „თბილისი პრაიდთან“ დაკავშირებული ღონისძიებების მშვიდობიან გარემოში ჩატარებას, თუმცა, ხაზგასმით მოითხოვა 2021 წლის 5 ივლისის ძალადობის ორგანიზატორების პასუხისგებაში მიცემა, პრაიდის კონტექსტში მომხდარი ძალადობის სწრაფი და შედეგიანი გამოძიება და პრევენციული ზომების გაძლიერება.⁸

შესაბამისად, ევროკომისიის რეკომენდაციაში უმთავრესად ყურადღება მახვილდება სიძულვილის ნიშნით ჩადენილი დანაშაულების ორგანიზატორების პასუხისგებაში მიცემაზე,

⁵ საქართველოს პარლამენტის აპარატის 3 ნოემბრის წერილი N10380/2-7/22

⁶ parliament.ge, შალვა პაპუაშვილი - საქართველოს პარლამენტმა მიიღო მნიშვნელოვან პროგრესს ევროკავშირის რეკომენდაციების განხორციელებაში, 08.02.2023. ხელმისაწვდომია: <https://bit.ly/3XJqLcN>

⁷ democracyresearch.org, DRI-ის მოსაზრებები ადამიანის უფლებათა დაცვის სტრატეგიის შესახებ, 13.12.2022, ხელმისაწვდომია: <https://www.democracyresearch.org/geo/1086/>

⁸ eeas.europa.eu, ერთობლივი განცხადება პრესისთვის საქართველოსა და ევროკავშირს შორის გამართული ასოციირების საბჭოს მე-7 სხდომის შემდეგ, ხელმისაწვდომია: https://www.eeas.europa.eu/delegations/georgia/joint-press-statement-following-7th-association-council-meeting-between-eu-and_en?s=221

ამ დანაშაულების ეფექტიან გამოძიებაზე და პრევენციულ ღონისძიებებზე. „ქართული ოცნების“ გეგმა კი ფოკუსირებულია მხოლოდ გამოძიებაში მყოფი საქმეების შესახებ ინფორმაციის გასაჯაროებაზე, რაც ავიწროებს ევროკომისიის მე-8 რეკომენდაციას, სრულად არ შეესაბამება მის სულისკვეთებასა და შინაარსს და არ შესრულებულა.